

การจัดการความรู้ (KNOWLEDGE MANAGEMENT : KM)

การลงทุนของสหกรณ์

คำนำ

ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ การบริหารจัดการด้านการเงินและการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพถือเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงให้กับองค์กรในระยะยาว การลงทุนจึงมิใช่เพียงการแสวงหาผลตอบแทน แต่เป็นกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่สะท้อนถึงวิสัยทัศน์ของสหกรณ์ในการเติบโตอย่างยั่งยืน และมั่นคงภายใต้กรอบความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ การจัดทำนโยบายและแนวทางการลงทุนของสหกรณ์จึงต้องอาศัยข้อมูลที่รอบด้าน การวิเคราะห์อย่างรอบคอบ และระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เนื้อหาต่อไปนี้ได้สะท้อนแนวคิด กลยุทธ์ และแนวทางในการบริหารการลงทุนของสหกรณ์ โดยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับเป้าหมายในการสร้างประโยชน์สูงสุดให้กับสมาชิกอย่างแท้จริง

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการลงทุนของสหกรณ์ ซึ่งเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินและเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการของสหกรณ์อย่างยั่งยืน จึงได้จัดทำองค์ความรู้เรื่อง “การลงทุนของสหกรณ์” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

คณะทำงานจัดการความรู้
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
1 พฤษภาคม 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ	3
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	5
บทที่ 3 องค์ความรู้	17
แหล่งความรู้	35
ภาคผนวก	

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในยุคที่ความผันผวนทางเศรษฐกิจกลายเป็นเรื่องปกติ การลงทุนอย่างมีระบบจึงเป็นหนึ่งในหัวใจสำคัญของการบริหารสหกรณ์ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง เพิ่มศักยภาพ และรับมือกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น การลงทุนถือเป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการทางการเงินของสหกรณ์ ต่อยอดการพัฒนาองค์กรในระยะยาว แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเสี่ยงที่อาจกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงินหากขาดความรู้ ความเข้าใจ และการบริหารจัดการที่รอบคอบ การดำเนินกิจการของสหกรณ์ในยุคปัจจุบันมิได้จำกัดอยู่เพียงแค่การให้บริการด้านสินเชื่อหรือส่งเสริมการออมแก่สมาชิกเท่านั้น หากแต่การบริหารจัดการด้านการเงินโดยเฉพาะ “การลงทุน” ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อความมั่นคงและการเจริญเติบโตของสหกรณ์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ผ่านมา สหกรณ์หลายแห่งเริ่มขยายการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เงินฝาก ตราสารหนี้ หุ้นกู้ ซึ่งหากมีการวางแผนและบริหารจัดการอย่างเหมาะสม จะสามารถสร้างผลตอบแทนที่มั่นคงและต่อเนื่องแก่สมาชิกได้อย่างยั่งยืน

สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด เป็นหนึ่งในสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ของประเทศไทย โดยมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการออมและให้บริการทางการเงินแก่สมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพนักงานของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 ระบุว่า สหกรณ์ฯ มีปริมาณธุรกิจรวม (เงินรับฝากและลูกหนี้เงินกู้) อยู่ที่ประมาณ 41,475 ล้านบาท ซึ่งจัดอยู่ในอันดับที่ 6 ของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีปริมาณธุรกิจสูงสุดในประเทศ แสดงถึงความเชื่อมั่นของสมาชิกและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสหกรณ์ฯ มีเงินรับฝากจากสมาชิกประมาณ 19,998 ล้านบาท ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนหลักในการให้บริการสินเชื่อและการลงทุน การมีเงินรับฝากในระดับสูงช่วยเสริมสภาพคล่องและความสามารถในการตอบสนองความต้องการทางการเงินของสมาชิกได้อย่างต่อเนื่อง สหกรณ์ฯ มีการบริหารจัดการการลงทุนอย่างรอบคอบ โดยมุ่งเน้นการสร้างผลตอบแทนที่มั่นคงและปลอดภัยให้แก่สมาชิก การลงทุนของสหกรณ์ฯ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนความมั่นคงทางการเงินของสมาชิกด้วยปริมาณธุรกิจที่สูง สภาพคล่องที่ดี และการบริหารการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์ฯ ยังคงเป็นองค์กรที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่พักพิงทางการเงินสำหรับสมาชิกอย่างต่อเนื่อง วิสัยทัศน์ด้านการลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด เน้นแนวทางการบริหารจัดการการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ มั่นคง และยั่งยืน โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินให้แก่สมาชิก พร้อมทั้งลดความเสี่ยงในภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวน

อย่างไรก็ตาม การลงทุนย่อมมาพร้อมกับความเสี่ยง การตัดสินใจที่ไม่รอบคอบอาจนำไปสู่ผลกระทบทางการเงินและภาพลักษณ์ขององค์กรได้ ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการลงทุนที่ถูกต้องตามกฎหมาย รวมถึงการประเมินความเสี่ยงและระบบควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสหกรณ์ทุกแห่ง เพื่อให้สหกรณ์ปฏิบัติตามกฎหมายในการลงทุนและสอดคล้องกับการลงทุนที่เพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องกำหนดองค์ความรู้ในเรื่องการลงทุนเพื่อให้สหกรณ์ดำเนินการให้ถูกต้อง

วัตถุประสงค์การจัดทำองค์ความรู้

1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุนของสหกรณ์
2. เพื่อใช้เป็นคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์การจัดทำองค์ความรู้

1. สหกรณ์ได้รับความรู้เกี่ยวกับการลงทุนของสหกรณ์และสามารถลงทุนได้อย่างถูกต้องเป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์และระเบียบที่เกี่ยวข้อง
2. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำความรู้ไปให้คำแนะนำ ส่งเสริม กำกับ และดูแลสหกรณ์ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำองค์ความรู้เรื่อง การลงทุนของสหกรณ์ คณะผู้จัดทำได้ค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำและรวบรวมองค์ความรู้ ดังนี้

2.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการลงทุนของสหกรณ์

2.2 พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562

2.3 ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2563

2.4 กฎกระทรวง การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. 2567

2.5 ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวกรหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2567

2.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการลงทุนของสหกรณ์

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการลงทุนของสหกรณ์ มีความสำคัญต่อการพัฒนาและความมั่นคงทางการเงินขององค์กร โดยมีรายละเอียดที่ควรเข้าใจอย่างเป็นระบบ ดังนี้

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการลงทุนของสหกรณ์

การลงทุน หมายถึง การนำเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่ ไปใช้ในกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้หรือผลตอบแทนในอนาคต ซึ่งสหกรณ์สามารถลงทุนได้ในหลายรูปแบบ โดยมีแนวคิดหลักดังนี้:

เพิ่มรายได้และเสถียรภาพทางการเงิน : เพื่อให้สหกรณ์มีรายได้เพิ่มเติม นอกเหนือจากรายได้หลัก เช่น ดอกเบี้ยเงินให้กู้

สร้างผลตอบแทนให้กับสมาชิก : สหกรณ์เป็นของสมาชิก การลงทุนจึงต้องมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของสมาชิก เช่น เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน

บริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม : เน้นการลงทุนในรูปแบบที่ไม่เสี่ยงเกินไป และสอดคล้องกับฐานะของสหกรณ์

ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด : เช่น เงินที่ยังไม่มีการใช้ควรนำไปลงทุนเพื่อให้เกิดดอกผล สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล : โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรมต่อสมาชิกทุกคน

2.2.2 หลักการพื้นฐานของการลงทุนในสหกรณ์

หลักความปลอดภัย (Safety)

เลือกลงทุนในกิจกรรมหรือเครื่องมือทางการเงินที่มีความมั่นคง เช่น พันธบัตรรัฐบาล เงินฝากธนาคารรัฐ

พิจารณาความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ การเมือง หรือสภาพคล่องของตลาดก่อนลงทุน

หลักสภาพคล่อง (Liquidity)

ต้องสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย เมื่อสหกรณ์ต้องการใช้เงิน เช่น เงินฝากออมทรัพย์ พันธบัตรอายุสั้น

ไม่ควรลงทุนในสิ่งที่เปลี่ยนกลับเป็นเงินยากหรือใช้เวลานานมาก
 หลักผลตอบแทนที่เหมาะสม (Return)
 พิจารณาว่าการลงทุนนั้นคุ้มค่า และได้ผลตอบแทนเหมาะสมกับความเสี่ยงที่รับได้
 สหกรณ์ไม่จำเป็นต้องเลือกการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด แต่ต้องมั่นใจว่า “เหมาะสมและ
 ปลอดภัย”

หลักการกระจายความเสี่ยง (Diversification)
 ไม่ควรนำเงินทั้งหมดไปลงทุนในที่เดียว เพื่อป้องกันความเสียหายจากการขาดทุน
 ควรกระจายการลงทุน เช่น แบ่งบางส่วนลงทุนในพันธบัตร บางส่วนในสลากออมทรัพย์ เป็นต้น
 หลักความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ (Objective Fit)
 สอดคล้องกับข้อบังคับ และแผนธุรกิจของสหกรณ์
 การลงทุนต้องไม่ขัดกับพันธกิจของสหกรณ์ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ต้องเน้นการลงทุนที่
 มั่นคง เพราะต้องรับผิดชอบต่อเงินฝากของสมาชิก

2.2 พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติ
 สหกรณ์ (ฉบับที่ ๓)
 พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา 62 เงินของสหกรณ์นั้น สหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

- (1) ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- (2) ฝากในธนาคาร หรือฝากในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- (3) ซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- (4) ซื้อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- (5) ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- (6) ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
- (7) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

มาตรา 89/2 การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ในเรื่องดังต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ อาจกำหนดให้แตกต่างกันไปตามขนาดของสหกรณ์ก็ได้

- (1) การกำหนดขนาดของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน
- (2) การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามอื่นของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และผู้จัดการ
- (3) การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
- (4) การให้กู้และการให้สินเชื่อ
- (5) การรับฝากเงิน การก่อหนี้ และการสร้างภาระผูกพัน ซึ่งรวมถึงการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกัน
- (6) การดำรงเงินกองทุน
- (7) การบริหารสินทรัพย์และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง
- (8) การฝากเงินหรือการลงทุน
- (9) การกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล
- (10) การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง
- (11) การจัดทำบัญชี การจัดทำและการเปิดเผยงบการเงิน การสอบบัญชี และการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี
- (12) การจัดเก็บและรายงานข้อมูล
- (13) เรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานและการกำกับดูแล

ในการออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หารือร่วมกับกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย

2.3 ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2563

ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

ด้วยคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เห็นชอบให้มีการปรับปรุงข้อกำหนดการนำเงินของสหกรณ์ฝากหรือลงทุนอย่างอื่น ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้เกิดความมั่นคงกับสหกรณ์มากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ (๗) และมาตรา ๖๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบมติคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ จึงออกประกาศ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์และธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นซึ่งประกอบกิจการภายในราชอาณาจักรไทย

“ตราสารแสดงสิทธิในหนี้” หมายความว่า ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้

“หุ้นกู้” หมายความว่า หุ้นกู้ที่มีหลักประกันหรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงหุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝง และหุ้นกู้ไม่กำหนดอายุไถ่ถอน

ข้อ ๓ เงินของสหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

(๑) บัตรเงินฝากที่ธนาคารเป็นผู้ออก

(๒) ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้รับรอง สลากหลังหรือรับอ่าวาลหรือตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้สักรหลังหรือรับอ่าวาล โดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิดชอบ

(๓) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคารซึ่งมีใช้รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ออก

(๔) บัตรเงินฝาก หรือใบรับฝากเงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุน หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ซึ่งสถาบันคุ้มครองเงินฝากประกันการชำระคืนเงินและดอกเบี้ย

(๕) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจเป็นผู้ออกภายใต้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ที่ได้รับอนุญาตตามพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจ เพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐ และตราสารแสดงสิทธิในหนี้ นั้นได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(๖) หุ้นกู้ ที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(๗) หน่วย...

- ๒ -

(๗) หน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่รัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และอยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

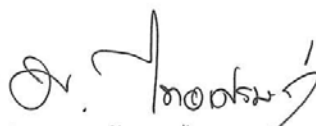
(๘) หน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่มีวัตถุประสงค์ในการลงทุนตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๔ การนำเงินไปฝากหรือลงทุนตามข้อ ๓ (๗) รวมกันต้องไม่เกินทุนสำรองของสหกรณ์ และต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ก่อนจึงจะดำเนินการได้

ข้อ ๕ การฝากหรือลงทุนของสหกรณ์ที่ได้ดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการ สหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ อยู่ก่อนวันที่ประกาศ ฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการฝากหรือลงทุนตามประกาศฉบับนี้ต่อไป

ข้อ ๖ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓/ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(นางสาวมนัญญา ไทยเศรษฐ์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

2.4 กฎกระทรวง การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. 2567

หน้า ๙

เล่ม ๑๔๑ ตอนที่ ๗๔ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

กฎกระทรวง

การฝากเงินและการลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

พ.ศ. ๒๕๖๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๘๙/๒ (๘) และมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“สหกรณ์” หมายความว่า สหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

“ชุมนุมสหกรณ์” หมายความว่า ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์และชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

“หลักทรัพย์” หมายความว่า หลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

“หลักทรัพย์ของรัฐบาล” หมายความว่า หลักทรัพย์ที่ออกโดยรัฐบาล และให้หมายความรวมถึงหลักทรัพย์ที่ออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย

“หลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า หลักทรัพย์ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ และให้หมายความรวมถึงหลักทรัพย์ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ข้อ ๒ การที่สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์จะนำเงินไปฝากหรือไปลงทุนตามมาตรา ๖๒ ให้คำนึงถึงความมั่นคง สภาพคล่องของเงินฝากหรือหลักทรัพย์ และผลประโยชน์ตอบแทนของการฝากเงินหรือการลงทุน ตลอดจนความเสี่ยงในการบริหารจัดการเป็นสำคัญ และให้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๓ ให้สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ฝากเงินหรือลงทุนในนิติบุคคลแต่ละแห่งได้ไม่เกินร้อยละสิบของทุนเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรองของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์นั้น เว้นแต่เป็นการฝากเงินในชุมนุมสหกรณ์ที่สหกรณ์นั้นเป็นสมาชิก หรือเป็นการลงทุนในหลักทรัพย์ของรัฐบาลให้สามารถฝากเงินหรือลงทุนเกินร้อยละสิบของทุนเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรองของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์นั้นได้

ข้อ ๔ การฝากเงินหรือการลงทุนดังต่อไปนี้ เมื่อนำมารวมกันแล้วต้องไม่เกินทุนเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรองของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์นั้น รวมทั้งต้องได้รับความเห็นชอบแผนและวงเงินการลงทุนจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์นั้น

- (๑) ข้อหลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังไม่ค้ำประกัน
- (๒) ข้อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- (๓) ข้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวกรหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
- (๔) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

ข้อ ๕ สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์อาจมอบหมายให้นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้จัดการกองทุนส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้ดำเนินการจัดการกองทุนแทนได้ โดยต้องกำหนดให้กองทุนส่วนบุคคลมีวัตถุประสงค์ในการลงทุนตามมาตรา ๖๒ และให้นำความในข้อ ๓ และข้อ ๔ มาใช้บังคับแก่การลงทุนของกองทุนส่วนบุคคลดังกล่าวด้วย

ข้อ ๖ ในกรณีที่สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ได้มีการฝากเงินหรือลงทุนในนิติบุคคลแต่ละแห่งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๓ อยู่ในวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ แต่มีสัญญาการฝากเงินหรือการลงทุนต่อกันไว้ ให้สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์สามารถฝากเงินหรือลงทุนในนิติบุคคลดังกล่าวต่อไปได้จนกว่าจะครบกำหนดตามสัญญา สำหรับกรณีที่การฝากเงินหรือการลงทุนไม่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุด ให้สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ภายในระยะเวลาห้าปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ต้องเสนอแผนให้ที่ประชุมใหญ่เห็นชอบและรายงานให้ที่ประชุมใหญ่ทราบเป็นประจำทุกปี

ข้อ ๗ ในกรณีที่สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ได้มีการฝากเงินหรือลงทุนไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๔ อยู่ในวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ต้องเสนอแผนให้ที่ประชุมใหญ่เห็นชอบและรายงานให้ที่ประชุมใหญ่ทราบเป็นประจำทุกปี

ข้อ ๘ ในกรณีที่สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ได้มอบหมายให้นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้จัดการกองทุนส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้ดำเนินการจัดการกองทุนส่วนบุคคลอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้นำความในข้อ ๖ และข้อ ๗ มาใช้บังคับแก่การจัดการกองทุนส่วนบุคคลดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

นฤมล ภิญโญสินวัฒน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.5 ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2567

หน้า ๑

เล่ม ๑๔๑ ตอนพิเศษ ๑๖๒ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์

พ.ศ. ๒๕๖๗

ด้วยเป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ ในการลงทุนซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ เพื่อให้มีแนวทางและวิธีปฏิบัติในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ สำหรับรายนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

อาศัยอำนาจตามความมาตรา ๑๖ (๘) ประกอบมาตรา ๖๒ (๖) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์จึงกำหนด ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณา ให้ความเห็นชอบในการซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวหรือส่งเสริมความเจริญ แก่กิจการของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือคำแนะนำอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วขัดหรือแย้ง กับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“สหกรณ์” หมายความว่า สหกรณ์ที่มีเงินคงเหลือจากเงินที่ไปดำเนินธุรกิจปกติ และไม่เข้าลักษณะ การกู้ยืมเงินเพื่อนำมาลงทุน

“ชุมนุมสหกรณ์” หมายความว่า ชุมชนสหกรณ์ที่มีเงินคงเหลือจากเงินที่ไปดำเนินธุรกิจปกติ และไม่เข้าลักษณะการกู้ยืมเงินเพื่อนำมาลงทุน

“สถาบัน” หมายความว่า บริษัทซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ซึ่งตั้งขึ้นก่อนที่สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ยื่นคำขอ

“ซื้อหุ้น” หมายความว่า การซื้อหุ้นสามัญของสถาบันที่มีทุนซึ่งแบ่งเป็นหุ้น

ข้อ ๕ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและ วินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การยื่นคำขอความเห็นชอบ

หน้า ๒

เล่ม ๑๔๑ ตอนพิเศษ ๑๖๒ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

ข้อ ๖ สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ที่ประสงค์จะซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกรหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ เป็นผู้ยื่นคำขอความเห็นชอบต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งมีหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

(๑) สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์จะต้องมีเงินคงเหลือจากเงินที่ไปดำเนินธุรกิจปกติ โดยให้พิจารณาจากงบการเงินประจำปี ๓ ปีบัญชีย้อนหลัง และงบทดลอง ณ วันสิ้นเดือนสุดท้ายก่อนยื่นคำขอความเห็นชอบ

(๒) สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์จะต้องไม่เข้าลักษณะการกู้ยืมเงินมาลงทุนเพื่อแสวงหาผลตอบแทน โดยให้พิจารณาจากสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ที่ไม่มีรายการเงินกู้ยืมระยะยาวจากสหกรณ์อื่น ชุมชนสหกรณ์ สถาบันการเงิน กองทุนหรือหน่วยงานของรัฐ ตามงบทดลอง ณ วันสิ้นเดือนสุดท้ายก่อนยื่นคำขอความเห็นชอบ

ข้อ ๗ เอกสารและหลักฐานประกอบการยื่นคำขอความเห็นชอบซื้อหุ้นของสถาบัน ให้ยื่นเอกสารและหลักฐานประกอบการพิจารณา ดังนี้

(๑) หนังสือขอความเห็นชอบซื้อหุ้นสถาบันที่สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์เสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์

(๒) สำเนารายงานการประชุมใหญ่ของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ครั้งที่มีมติเห็นชอบกรอบการลงทุนและเอกสารประกอบการพิจารณาของที่ประชุมใหญ่

(๓) สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ครั้งที่มีมติให้ขอความเห็นชอบลงทุนซื้อหุ้นของสถาบัน

(๔) งบการเงินของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ ๓ ปีบัญชีย้อนหลัง และงบทดลอง ณ วันสิ้นเดือนสุดท้ายก่อนยื่นคำขอความเห็นชอบ

(๕) เอกสารประกอบการพิจารณาอื่นที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ประธานกรรมการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการลงนามกำกับเอกสารหลักฐานทุกแผ่น

หมวด ๒

หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ส่วนที่ ๑ สหกรณ์

ข้อ ๘ การซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกรหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ที่จะขอความเห็นชอบตามระเบียบนี้ ให้จำแนกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

(๑) บริษัท

(๒) สถาบันการเงิน

ข้อ ๙ หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบสหกรณ์ถือหุ้นบริษัท ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ความสะดวกแก่กิจการของสหกรณ์ ให้หมายถึง บริษัทอำนวยความสะดวกแก่สหกรณ์ในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ดังต่อไปนี้

(ก) หักเงินค่าหุ้นหรือหักเงินของสมาชิกชำระหนี้หรือภาระผูกพันให้แก่สหกรณ์

(ข) การสนับสนุนบุคลากรปฏิบัติงานในสหกรณ์

(ค) การให้ใช้สถานที่ตั้งสำนักงาน

(ง) การให้ใช้ที่ดิน ระบบสาธารณูปโภคหรือระบบสารสนเทศ

(จ) การให้ใช้เทคโนโลยีหรือช่วยพัฒนาด้านเทคโนโลยีหรือพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อให้บริการแก่สมาชิก ทั้งนี้ ต้องไม่เข้าลักษณะการจ้างทำของหรือสัญญาต่างตอบแทน

การให้ความเห็นชอบตาม (ก) - (จ) ต้องพิจารณาจากหลักฐานระหว่างสหกรณ์กับบริษัท

(๒) ความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ ให้หมายถึง บริษัทส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ในเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๕ ปี ดังต่อไปนี้

(ก) ให้ทุนประเดิม

(ข) เงินบริจาค

(ค) ให้กู้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ยหรือคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าปกติ

(ง) การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการหรือเทคโนโลยีแก่สหกรณ์ โดยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์

(จ) รับซื้อผลผลิตที่เป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์

(ฉ) เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าให้กับสหกรณ์

(ช) การประชาสัมพันธ์สินค้าให้กับสหกรณ์

การให้ความเห็นชอบตาม (ก) - (ช) ต้องพิจารณาจากหลักฐานระหว่างสหกรณ์กับบริษัท

ข้อ ๑๐ หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบสหกรณ์ถือหุ้นสถาบันการเงิน ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ความสะดวกแก่กิจการของสหกรณ์ ให้หมายถึง สถาบันการเงินดำเนินการที่ส่งเสริมความสะดวกแก่กิจการสหกรณ์ในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ดังต่อไปนี้

(ก) สถาบันการเงินนั้นร่วมกับสหกรณ์พัฒนาเทคโนโลยีทางการเงินของสหกรณ์เพื่อให้บริการแก่สมาชิก โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

(ข) การเชื่อมโยงธุรกรรมทางการเงินระหว่างสหกรณ์กับสถาบันการเงินเพื่อให้บริการแก่สมาชิกโดยตรง เช่น การเบิกเงินกู้หรือการถอนเงินฝากจากบัญชีของสมาชิกที่มีอยู่กับสหกรณ์ผ่านเครื่องรับจ่ายเงินอัตโนมัติ (ATM) ของธนาคาร การฝากเงินเข้าบัญชีของสมาชิกในสหกรณ์หรือส่งชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ผ่านระบบทางการเงินของธนาคาร เป็นต้น

หน้า ๔

เล่ม ๑๔๑ ตอนพิเศษ ๑๖๒ ง ราชกิจจานุเบกษา

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

(ค) หักเงินฝากสมาชิกส่งชำระค่าหุ้นหรือชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ โดยไม่คิดค่าธรรมเนียม/ค่าบริการ หรือคิดในอัตราที่ต่ำกว่าลูกค้าทั่วไป และต้องมีจำนวนสมาชิกที่ใช้บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

การให้ความเห็นชอบตาม (ก) - (ค) ต้องพิจารณาจากหลักฐานระหว่างสหกรณ์กับสถาบันการเงิน

(๒) ความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ ให้หมายถึง สถาบันการเงินดำเนินกิจการที่ส่งเสริมความเจริญแก่กิจการสหกรณ์ในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ดังต่อไปนี้

(ก) การลดหรือตัดค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรมทางการเงิน เช่น การโอนเงิน การทำหนังสือค้ำประกัน การรับอาวัล เป็นต้น

(ข) ให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำกว่าปกติที่คิดกับลูกค้าทั่วไปเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการให้สมาชิกกู้ หรือเพื่อการดำเนินธุรกิจอื่นของสหกรณ์

การให้ความเห็นชอบตาม (ก) - (ข) ต้องพิจารณาจากหลักฐานระหว่างสหกรณ์กับสถาบันการเงิน

ส่วนที่ ๒ ชุมนุมสหกรณ์

ข้อ ๑๑ สถาบันที่ชุมนุมสหกรณ์จะขอความเห็นชอบตามระเบียบนี้ ให้ถือว่าสถาบันการเงินที่ชุมนุมสหกรณ์ทำธุรกรรมทางการเงินเป็นปกติ หรือที่ชุมนุมสหกรณ์ทำธุรกรรมทางการเงินกับสหกรณ์สมาชิกเป็นปกติ ถือเป็นการอำนวยความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของชุมนุมสหกรณ์

หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบชุมนุมสหกรณ์ซื้อหุ้นสถาบันการเงิน ให้นำความตามข้อ ๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓

การพิจารณาให้ความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์

ข้อ ๑๒ การให้ความเห็นชอบซื้อหุ้นสถาบันจะต้องพิจารณาความมั่นคงของสถาบันนั้น โดยให้พิจารณาจากการได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating) ที่ระดับ AA ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ข้อ ๑๓ เมื่อสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ถือหุ้นสถาบันใดแล้ว ต่อมาหุ้นของสถาบันนั้น ถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือต่ำกว่าระดับที่กำหนดตามข้อ ๑๒ สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์อาจยังคงถือหุ้นดังกล่าวต่อไปได้

ข้อ ๑๔ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบซื้อหุ้นของสถาบันตามระเบียบนี้ ให้แก่สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ใดแล้ว ให้มีผลบังคับกับการลงทุนเฉพาะในรอบปีบัญชีนั้น

หน้า ๕

เล่ม ๑๔๑ ตอนพิเศษ ๑๖๒ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ใดที่ประสงค์จะลงทุนซื้อหุ้นของสถาบันเพิ่มเติมในปีบัญชีถัดไป สหกรณ์จะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ตามระเบียบนี้ก่อนดำเนินการ

ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการลงทุนที่ได้ดำเนินการไปก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ ยังคงถือหุ้นดังกล่าวต่อไปได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

วิศิษฐ์ ศรีสุวรรณ

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

บทที่ 3

องค์ความรู้ : การลงทุนของสหกรณ์

3.1 พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562

มาตรา 62 เงินของสหกรณ์นั้น สหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

- (1) ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- (2) ฝากในธนาคาร หรือฝากในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- (3) ซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- (4) ซื้อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- (5) ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- (6) ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
- (7) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

ลักษณะและตัวอย่างของการลงทุน ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562 ดังนี้

(1) ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

มาตรา 46 เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการ ดังต่อไปนี้

- (5) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิก หรือสหกรณ์อื่น หรือสมาคม ฅาปนกิจสงเคราะห์ซึ่งมีสมาชิกของสมาคมนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงินหรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคลากรหรือลูกจ้างไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน ทั้งนี้ ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

ตัวอย่างเช่น ตัวสัญญาใช้เงินของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์เพื่อรับฝากเงิน เป็นการลงทุนตาม มาตรา 62(1) คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง การออกตัวสัญญาใช้เงินสำหรับสหกรณ์ พ.ศ. 2554 ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/28 ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2554

คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์
เรื่อง การออกตั๋วสัญญาใช้เงินสำหรับสหกรณ์
พ.ศ. ๒๕๕๔

ด้วยสหกรณ์ได้มีการออกตั๋วสัญญาใช้เงิน เพื่อเป็นเครื่องมือทางการเงินในการระดมเงินทุน หรือกู้เงินเพื่อเป็นทุนดำเนินงานของสหกรณ์อย่างแพร่หลาย ซึ่งสหกรณ์มีอำนาจกระทำการได้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๖ แต่ยังไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติเกี่ยวกับตั๋วสัญญาใช้เงิน ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ขอแนะนำแก่สหกรณ์ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ความหมายตั๋วสัญญาใช้เงิน

ตั๋วสัญญาใช้เงิน คือ หนังสือตราสารซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า “ผู้ออกตั๋ว” ให้คำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงินจำนวนหนึ่งให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง หรือใช้ให้ตามคำสั่งของบุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า “ผู้รับเงิน”

๒. วัตถุประสงค์การออกตั๋วสัญญาใช้เงินของสหกรณ์

ตั๋วสัญญาใช้เงินออกให้เพื่อวัตถุประสงค์แห่งการชำระหนี้แทนเงินสดไว้ก่อน สะดวกต่อการทำธุรกิจระหว่างสหกรณ์ด้วยกัน ทั้งนี้ ให้มีผลผูกพันความเป็นหนี้ซึ่งอาจเกิดจากธุรกิจการค้า การกู้ยืมเงิน และการรับฝากเงิน

๓. ขอบเขตการออกตั๋วสัญญาใช้เงินของสหกรณ์

(๑) ออกให้สหกรณ์ด้วยกัน เพื่อชำระหนี้การค้าขายระหว่างสหกรณ์ หรือการกู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์ หรือรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น

(๒) ออกให้สมาชิกสหกรณ์ เพื่อชำระหนี้การค้า กรณีเมื่อสหกรณ์ซื้อสินค้าหรือผลิตผล แต่ไม่สามารถจ่ายเงินสดได้ทันที

(๓) ออกให้ธนาคาร เพื่อการกู้ยืมเงิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการของธนาคาร

(๔) ตั๋วสัญญาใช้เงินต้องกำหนดตัวผู้รับเงินให้แน่นอนและต้องเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินชนิด “ห้ามโอนเปลี่ยนมือ” เขียนไว้ที่หน้าตั๋ว

(๕) จำนวนเงินที่กำหนดในตั๋วสัญญาใช้เงิน ถือเป็นหนี้ของสหกรณ์ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน จะต้องอยู่ในวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ

(๖) การกำหนดอัตราดอกเบี้ยในตั๋วสัญญาใช้เงินต้องให้สอดคล้องกับหนี้ที่ออกตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นตามความเหมาะสม เช่น เพื่อการกู้ยืมเงิน กำหนดอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมเงิน หรือเพื่อการรับฝากเงิน กำหนดอัตราดอกเบี้ยการรับฝากเงิน

(๗) การดำเนินการออกตั๋วสัญญาใช้เงินของสหกรณ์ต้องอยู่ในกรอบและหลักเกณฑ์อย่างเป็นระบบ จึงให้สหกรณ์กำหนดระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการออกตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อเป็นเครื่องมือควบคุมตรวจสอบ

(๘) การออกตั๋วสัญญาใช้เงินของสหกรณ์เพื่อการชำระหนี้ตามสัญญาซื้อขาย ชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน หรือชำระหนี้ตามสัญญารับฝากเงิน แต่ไม่บังคับกันตามสัญญาซื้อขาย กู้ยืมเงิน หรือรับฝากเงิน เว้นแต่จะบังคับตามตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นไม่ได้

๔. รายการที่ต้องมีในตั๋วสัญญาใช้เงิน คือ

- (๑) คำบอกชื่อว่าเป็นตั๋วสัญญาใช้เงิน
- (๒) คำมั่นสัญญาอันปราศจากเงื่อนไขจะใช้เงินเป็นจำนวนแน่นอน
- (๓) วันถึงกำหนดใช้เงิน
- (๔) สถานที่ใช้เงิน
- (๕) ชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับเงิน
- (๖) วันและสถานที่ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน
- (๗) ลายมือชื่อผู้ออกตั๋ว

รายการที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๕ และที่ ๗ หากมิได้ระบุลงในหนังสือตราสารย่อมไม่สมบูรณ์เป็นตั๋วสัญญาใช้เงิน ผิดทำขึ้นไม่สามารถบังคับได้ตามสัญญาตั๋วสัญญาใช้เงิน ส่วนรายการที่ ๓ ที่ ๔ และ ที่ ๖ ถ้ามิได้ระบุไว้ กฎหมายยกเว้นให้ยังเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินที่สมบูรณ์ โดยปฏิบัติดังนี้ (มาตรา ๙๘๔ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

ก. ไม่ระบุวันถึงกำหนดใช้เงิน ตามรายการที่ ๓ ให้ถือว่าผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน พึงใช้เงินเมื่อได้เห็น คือวันที่ลูกหนี้ยื่นขอรับเงิน

ข. ไม่ระบุสถานที่ใช้เงิน ตามรายการที่ ๔ ให้ถือเอาภูมิลำเนาของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นเป็นสถานที่ใช้เงิน สถานที่ใช้เงินหมายถึงสถานที่ที่เจ้าหนี้ไปรับเงินจากลูกหนี้

ค. ไม่ระบุสถานที่ออกตั๋วสัญญาใช้เงินตามรายการที่ ๖ ให้ถือว่าตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นออก ณ ภูมิลำเนาของผู้ออกตั๋ว และไม่ระบุวันที่ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ผู้รับเงินโดยชอบด้วยกฎหมาย และทำการโดยสุจริตจะจดวันตามที่ถูกต้องแท้จริงลงในตัวนั้นก็ได้

ถ้าไม่มีรายการตามตั๋วสัญญาใช้เงิน อาจทำให้ตั๋วสัญญาใช้เงินไม่มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย ทำให้การบังคับชำระหนี้ไม่เป็นผล

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

ตั๋วสัญญาใช้เงินของสหกรณ์ (Promissory Note) คือ ตราสารทางการเงิน ที่สหกรณ์ออกให้กับสมาชิกหรือบุคคลภายนอก เพื่อระดมทุน เช่น อาจเป็นการกู้เงิน หรือเป็นการรับฝากเงินในรูปแบบที่มีดอกเบี้ย มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลา และเงื่อนไขการชำระเงินคืน ไว้อย่างชัดเจน มักใช้ในกรณีที่สหกรณ์ต้องการเงินทุนหมุนเวียน หรือมีโครงการลงทุนเฉพาะการออกตั๋วฯ ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และข้อบังคับของสหกรณ์เอง

ตัวสัญญาใช้เงิน ลักษณะเป็นหนี้ (ต้องคืน) ได้ผลตอบแทนดอกเบี้ยตามที่กำหนด มีการกำหนดระยะเวลาชำระคืน ความเสี่ยงเสี่ยงตามโครงการหรือสภาพคล่อง

สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด งบประมาณการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 ในหมวดหนี้สินหมุนเวียน ชื่อบัญชี เงินเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น จำนวน 3,018,000,000.00 บาท

(2) ฝากในธนาคาร หรือฝากในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงิน แก่สหกรณ์

สถาบันการเงิน ตามพระราชบัญญัติ ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์

ธนาคารพาณิชย์ หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ และให้ความหมายรวมถึงธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์

บริษัทเงินทุน หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเงินทุน

บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

สำหรับวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ ต้องถูกจัดแจ้งโดยชัดเจน ในตราสารจัดตั้งหรือข้อบังคับของสถาบันการเงิน

ตัวอย่างเช่น สลากออมทรัพย์ สลากออมสิน เข้าข่ายการนำเงินฝากธนาคาร เป็นการลงทุน ตามมาตรา 62 (2) กฎกระทรวง ว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ พ.ศ. 2547 ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/059 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2553

สลากออมสิน หมายความว่า หนังสือตราสารที่ธนาคารออมสินออกให้แก่ผู้ฝากโดยมีข้อสัญญาว่า ถ้าหนังสือตราสารนั้นมีเลขหมายถูกเลขสลากจ่ายคืน ธนาคารออมสินจะจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเป็นจำนวนเงิน ตามที่กำหนดไว้และเมื่อหนังสือตราสารนั้นครบกำหนดอายุธนาคารออมสินจะจ่ายเงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ย (ถ้ามี) ให้แก่ผู้ฝาก

สลากออมทรัพย์ คือ การนำเงินมาซื้อเป็นหน่วยสลากออมทรัพย์ตามราคาที่กำหนด ซึ่งสลากแต่ละหน่วยจะมีชุดตัวเลขบนสลาก ที่สามารถนำมาลุ้นโชคเป็นรางวัลใหญ่กว่าล้านบาทได้ทุกเดือน จนกว่าจะครบอายุสลาก คล้ายกับการลุ้นลอตเตอรี่ในแต่ละเดือน

(3) ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

หลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 หมายถึง ตัวเงินคลัง พันธบัตร ตัวเงิน หุ้น หุ้นกู้ หน่วยลงทุน ได้แก่ ตราสารหรือหลักฐานแสดงสิทธิในทรัพย์สินของกองทุนรวม ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น หุ้นกู้ หรือหน่วยลงทุน และตราสารอื่นใดที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด

ตัวเงินคลัง เป็นหลักทรัพย์ที่รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังเป็นผู้ออก เพื่อกู้ยืมเงินระยะสั้น จากประชาชน ปกติจะมีอายุไม่เกิน 1 ปี ผู้ที่ลงทุนในตัวเงินคลังมีฐานะเป็น “เจ้าหนี้ของรัฐบาล” ตัวเงินคลัง ไม่มีการกำหนดดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทน โดยผลตอบแทนจะอยู่ในรูปของส่วนลดจากราคาหน้าตัว ซึ่งรัฐบาล กำหนดจะชำระคืนตามราคาที่ตราไว้เมื่อตัวเงินคลังครบกำหนดไถ่ถอนคืน

พันธบัตรรัฐบาลหรือตราสารหนี้รัฐบาล ออกโดยหน่วยงานของรัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ ผู้ซื้อหรือนักลงทุนมีสถานะเป็นเจ้าหนี้ที่ได้รับการชำระหนี้และผลประโยชน์อื่น ๆ เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล จากลูกหนี้ คือ รัฐบาลหรือหน่วยงานที่ออกพันธบัตรนั้น ๆ มีอายุตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย ตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทย อายุ 3 เดือน 6 เดือน 1 ปี และ 2 ปี

พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ ตราสารหนี้ที่มีอายุตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ออกโดยรัฐวิสาหกิจ (องค์กรที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจ โดยมีรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ถือหุ้นหรือร่วมกันถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเงินทุนไปใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ

ตั๋วเงิน คือ หนังสือตราสารซึ่งสั่งให้จ่ายเงินหรือสัญญาว่าจะจ่ายเงินตามกฎหมาย มี ๓ ชนิด คือ ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน และเช็ค

หุ้น คือ ตราสารที่กิจการออกให้แก่ผู้ถือ (Holder) โดยผู้ถือตราสารทุนจะมีฐานะเป็น “เจ้าของกิจการ” ซึ่งจะมีส่วนได้เสียหรือมีสิทธิในทรัพย์สินและรายได้ของกิจการ รวมทั้งมีโอกาสได้รับผลตอบแทนเป็นเงินปันผล ซึ่งขึ้นอยู่กับผลกำไรและข้อตกลงของกิจการนั้น ๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ หุ้นสามัญ และหุ้นบุริมสิทธิ

หุ้นกู้ ตราสารแห่งหนี้ไม่ว่าจะเรียกชื่อใดที่แบ่งเป็นหน่วยแต่ละหน่วยมีมูลค่าเท่ากันและกำหนดประโยชน์ตอบแทนไว้เป็นการล่วงหน้าในอัตราเท่ากันทุกหน่วย โดยบริษัทออกให้แก่ผู้ที่ให้กู้ยืมเงินหรือผู้ซื้อเพื่อแสดงสิทธิที่จะได้รับเงินหรือผลประโยชน์อื่นของผู้ถือตราสารดังกล่าว แต่ไม่รวมถึงตัวเงิน

หน่วยลงทุน คือ สินค้าทางการเงินของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม เพื่อระดมเงินเข้ากองทุนรวมที่จัดตั้งขึ้นแล้วจัดสรรเงินในกองทุนนั้น ลงทุนในตลาดการเงินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวน เช่น ลงทุนซื้อหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ ลงทุนในตราสารการเงินต่าง ๆ และฝากไว้กับสถาบันการเงิน เป็นต้น ผู้ถือหน่วยลงทุนมีฐานะร่วมเป็นเจ้าของกองทุนนั้น ๆ และมีสิทธิได้รับเงินปันผลตอบแทนจากผลกำไรที่เกิดขึ้นหากถือไว้จนถึงกำหนดไถ่ถอนก็จะได้รับส่วนแบ่งคืนจากเงินกองทุนตามสัดส่วนของหน่วยลงทุนที่ถืออยู่

ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง สถานภาพของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงินและธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เรื่องเสร็จที่ 1397/2563 ได้มีคำวินิจฉัยข้อกฎหมายว่าธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ไม่เข้าลักษณะเป็นบริษัทหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่เป็นรัฐวิสาหกิจตาม (2) และ (3) ตามบทนิยาม คำว่า รัฐวิสาหกิจ ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการของแผ่นดิน พ.ศ. 2561 กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการซื้อหลักทรัพย์ของธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1106/11154 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2563 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการซื้อหลักทรัพย์ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ดังนี้

1. สหกรณ์ที่ลงทุนซื้อหลักทรัพย์ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ก่อนวันที่ สคก.มีคำวินิจฉัยให้ถือว่าในวันที่สหกรณ์ลงทุนซื้อหลักทรัพย์เป็นการลงทุนซื้อหลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ ตามมาตรา 62 (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงไม่เป็นการขัดต่อกฎหมายแต่อย่างใด

2. กรณีสหกรณ์มีความประสงค์จะซื้อหลักทรัพย์ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เพิ่มเติมให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

2.1 สหกรณ์ที่ประสงค์จะลงทุนซื้อหุ้นสามัญสามารถขอความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ตามมาตรา 62 (6) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยให้ถือปฏิบัติตามนโยบายหนังสือที่อ้างถึง 2

2.2 สหกรณ์ที่ประสงค์จะลงทุนซื้อหุ้นกู้ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติที่อ้างถึง 3 ทั้งนี้ ต้องเป็นหุ้นกู้ที่มีหลักประกันหรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ แต่ไม่รวมถึงหุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝงและหุ้นกู้ที่ไม่กำหนดอายุไถ่ถอน

ตัวอย่างเช่น การลงทุนในหุ้นสามัญ/หุ้นกู้ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ฯลฯ เป็นการลงทุนในหลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ ตามมาตรา 62 (3)

รัฐวิสาหกิจในความกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง มีจำนวน 52 แห่ง 9 สาขา

1. ขนส่ง (9 แห่ง)

- (1) การทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.)
- (2) การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.)
- (3) การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย (รฟม.)
- (4) องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.)
- (5) บริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.)
- (6) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.)
- (7) บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย (บวท.)
- (8) สถาบันการบินพลเรือน (สบพ.)
- (9) การท่าเรือแห่งประเทศไทย (กทท.)

2. พลังงาน (4 แห่ง)

- (1) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)
- (2) การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.)
- (3) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.)
- (4) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.)

3. สื่อสาร (4 แห่ง)

- (1) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (ทีโอที)
- (2) บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (กสท.)
- (3) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท.)
- (4) บริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน) (อสมท.)

4. สาธารณูปโภค (6 แห่ง)

- (1) การประปานครหลวง (กปน.)
- (2) การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.)
- (3) องค์การจัดการน้ำเค็ม (อจน.)
- (4) การเคหะแห่งชาติ (กคช.)
- (5) บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด

5. อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม (8 แห่ง)

- (1) การยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.)
- (2) โรงงานไฟฟ้า กรมสรรพสามิต (โรงงานไฟ)
- (3) องค์การสุรา กรมสรรพสามิต (อส.)
- (4) สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (สลาก)
- (5) บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด (สหโรงแรม)
- (6) โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (โรงพิมพ์ตำรวจ)
- (7) บริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด (บอภ.)
- (8) องค์การตลาด (อต.)

6. เกษตร (5 แห่ง)

- (1) องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อสม.)
- (2) องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อตก.)
- (3) องค์การสะพานปลา (อสป.)
- (4) การยางแห่งประเทศไทย (กยท.)
- (5) องค์การคลังสินค้า (อคส.)

7. ทรัพยากรธรรมชาติ (3 แห่ง)

- (1) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.)
- (2) องค์การสวนพฤกษศาสตร์ (อสพ.)
- (3) องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (อสส.)

8. สังคมและเทคโนโลยี (5 แห่ง)

- (1) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
- (2) องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)
- (3) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
- (4) การกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.)
- (5) องค์การเภสัชกรรม (อภ.)

9. สถาบันการเงิน (9 แห่ง)

- (1) ธนาคารออมสิน
- (2) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.)
- (3) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)
- (4) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.)
- (5) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.)
- (6) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)
- (7) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ธอท.)
- (8) บริษัทบริหารสินทรัพย์ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จำกัด (บสอ.)
- (9) สำนักงานธนาคุณเคราะห์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (สธค.)

สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด งบฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 ในหมวดสินทรัพย์ ชื่อบัญชี เงินลงทุนระยะสั้นและเงินลงทุนระยะยาว จำนวน 21,928,634,369.49 บาท โดยแบ่งเป็นเงินลงทุนในกองทุนส่วนบุคคลบริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม (บลจ.) เป็นหน่วยลงทุนในตลาดการเงินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวน จำนวน 4,607,166,819.44 บาท (บลจ.หลักทรัพย์จัดการกองทุน MFC, บลจ.หลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย) เงินลงทุนบริหารโดยสหกรณ์ (หุ้นกู้ บมจ. บัตรกรุงไทย, หุ้นกู้ บมจ.ดับบลิวเอชเอ คอร์ปอเรชั่น) จำนวน 146,763,736.05 บาท เงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาด (พันธบัตรรัฐบาล, พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย, หุ้นกู้ บมจ. ซีพี ออลล์, หุ้นกู้ บมจ. ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ BBB+ แต่วันซื้อหุ้นไม่ต่ำกว่า A-, หุ้นกู้ บมจ. ปูนซีเมนต์ไทย) จำนวน 11,973,618,717.35 บาท เงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด (หุ้นสามัญ บมจ. สหประกันชีวิต, หุ้นสามัญ บมจ. การบินไทย) จำนวน 757,239,493.35 บาท

ประเภทของ “หุ้นกู้” ที่สหกรณ์สามารถซื้อได้ ตามหลักระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ว่าด้วยการลงทุนของสหกรณ์ พ.ศ. 2562 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

1. หุ้นกู้ของรัฐบาลหรือบริษัทเอกชนที่รัฐถือหุ้นเกิน 50% เช่น หุ้นกู้ของการไฟฟ้า หุ้นกู้ของ ปตท. หุ้นกู้ของธนาคารกรุงไทย ต้องเป็นหน่วยงานที่มีความมั่นคง และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ดำเนินการของสหกรณ์

2. หุ้นกู้ที่มีการจัดอันดับความน่าเชื่อถือในระดับ Investment Grade ขึ้นไป โดยสถาบันจัด อันดับเครดิต (เช่น TRIS, Fitch) เช่น A- ขึ้นไป (เช่น A, A+, AA, AAA) ต้องเป็นหุ้นกู้ที่มีการ เสนอขายทั่วไป (Public Offering) ไม่ใช่ Private Placement เฉพาะกลุ่ม

3. หุ้นกู้ของบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งมีผลประกอบการดีและสหกรณ์ สามารถประเมินความเสี่ยงได้

ข้อจำกัดสำคัญ

- ต้องผ่านมติคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ก่อนลงทุน
- ไม่เกิน สัดส่วนที่ระเบียบกำหนด เช่น สัดส่วนการลงทุนไม่เกิน 20% ของทรัพย์สินทั้งหมด(แล้วแต่ กรณี)

- ต้องเลือกหุ้นกู้ที่สามารถตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังได้ มีงบการเงิน และรายงานจัดอันดับชัดเจน
หุ้นกู้ที่ **สหกรณ์ “ไม่ควร” หรือ “ห้าม” ซื้อ

- หุ้นกู้ที่ไม่มีการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Non-rated)

- หุ้นกู้ของบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

- หุ้นกู้ที่ออกโดยบริษัทเล็กหรือไม่มีประวัติทางการเงินที่โปร่งใส

- หุ้นกู้ที่เสนอขายเฉพาะกลุ่ม (PP - Private Placement) ซึ่งมีความเสี่ยงสูง

(4) ชื่อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์

พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509

มาตรา 9 ธนาคารมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(1) ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรสำหรับการ

(ก) ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม

(ข) ประกอบอาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้

(ค) พัฒนาความรู้ในด้านเกษตรกรรมหรืออาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร หรือครอบครัวของเกษตรกร

(ง) ดำเนินกิจการตามโครงการที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบเกษตรกรรมซึ่งเป็นการดำเนินการ ร่วมกับผู้ประกอบการ เพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกร

(2) ประกอบธุรกิจอื่นอันเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

(3) ดำเนินงานเป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาชนบท โดยให้ความช่วยเหลือทางการเงินหรือการบริหาร จัดการแก่บุคคล กลุ่มเกษตรกร ผู้ประกอบการ กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชน รวมทั้งองค์กรที่จัดตั้งขึ้นใน รูปแบบใดที่มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการประกอบอาชีพของเกษตรกรหรือชุมชน ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้มี การพัฒนาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรหรือชุมชนให้มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการลงทุน การผลิต การแปรรูป และการตลาด หรือเพิ่มส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจหรือเพื่อการพัฒนา คุณภาพชีวิต

(4) ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ เพื่อใช้ดำเนินงานภายในขอบเขตวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์

(5) ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง สหกรณ์ซื้อหุ้นของสหกรณ์อื่นตามมาตรา 62 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เรื่องเสร็จที่ 686/2562 กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้หารือประเด็นสหกรณ์ จำกัด ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 สามารถซื้อหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์อื่นได้หรือไม่ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้วินิจฉัยและตอบข้อหารือว่า หากสหกรณ์อื่นจะขายหุ้นให้แก่สหกรณ์ ที่มาซื้อหุ้น จึงไม่อาจกระทำได้ และการที่มาตรา 62 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ กำหนดให้สหกรณ์อาจนำเงินไปลงทุนโดยการซื้อหุ้นของสหกรณ์อื่น ซึ่งจะทำให้สหกรณ์สามารถถือหุ้นของสหกรณ์อื่นได้ จึงเป็นการขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์และลักษณะสำคัญอันเป็นองค์ประกอบของสหกรณ์ ตามมาตรา 33 (2) และ (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ สหกรณ์จึงไม่อาจซื้อหุ้นของสหกรณ์อื่นตามมาตรา 62 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ได้

สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด งบฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 ในหมวดสินทรัพย์ ซื้อบัญชี เงินลงทุนระยะยาว จำนวน 215,860,000 บาท (หุ้นชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด, หุ้นชุมนุมสหกรณ์ธนากรไทย จำกัด, หุ้นชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์รัฐวิสาหกิจไทย จำกัด)

(6) ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/7570 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2557 เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีสหกรณ์นำเงินไปลงทุนตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับ มาตรา 62 (6) สรุปได้ดังนี้

1. มาตรา 62 (6) ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ พิจารณาจาก

1.1 สถาบัน หมายถึง นิติบุคคลตามกฎหมายที่จัดตั้งไว้ก่อนจะมีการขอความเห็นชอบ

1.2 ซื้อหุ้น หมายถึง การซื้อหุ้นของสถาบันที่มีทุนซึ่งแบ่งเป็นหุ้น

1.3 ความสะดวก หมายถึง ธุรกิจของสถาบันดังกล่าวทำให้กิจการของสหกรณ์เกิดความสะดวกอย่างไร ซึ่งสหกรณ์จะต้องชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาให้ชัดเจน

1.4 ความเจริญ หมายถึง ธุรกิจของสถาบันดังกล่าว ทำให้กิจการของสหกรณ์มีความ เจริญก้าวหน้าอย่างไร ซึ่งสหกรณ์จะต้องชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาให้ชัดเจน เมื่อสหกรณ์จังหวัดที่ได้รับมอบอำนาจในการให้ความเห็นชอบตามมาตรา 62 (6) ได้รับคำขอพร้อมเอกสารประกอบการพิจารณาจากสหกรณ์ แล้วยังมีประเด็นสงสัยใด ๆ สามารถแจ้งให้ สหกรณ์ชี้แจงหรือส่งเอกสารเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควรได้ และหากเห็นว่าการลงทุนซื้อหุ้นดังกล่าวไม่เข้าข่าย ตาม มาตรา 62 (6) จะต้องแจ้งให้สหกรณ์ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ตามมาตรา 62 (7)

(7) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

3.3 ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2563

ข้อ 3 เงินของสหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

(1) บัตรเงินฝากที่ธนาคารเป็นผู้ออก

(2) ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้รับรอง สลักหลังหรือรับอาวัลหรือตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้สลักหลังหรือรับอาวัล โดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิด

(3) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคารซึ่งมีใช้รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ออก

(4) บัตรเงินฝากหรือใบรับฝากเงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุน หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ซึ่งสถาบันคุ้มครองเงินฝากประกันการชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ย

(5) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจเป็นผู้ออกภายใต้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตตามพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540 และตราสารแสดงสิทธิในหนี้ซึ่งได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(6) หุ้นกู้ที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(7) หน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่รัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและอยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(8) หน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่มีวัตถุประสงค์ในการลงทุนตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

ข้อ 4 การนำเงินไปฝากหรือลงทุนตามข้อ 3 (7) รวมกันต้องไม่เกินทุนสำรองของสหกรณ์และต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ก่อนจึงจะดำเนินการได้

ข้อ 5 การฝากหรือลงทุนของสหกรณ์ที่ได้ดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2558 อยู่ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการฝากหรือลงทุนตามประกาศฉบับนี้ต่อไป

ลักษณะและตัวอย่างของการลงทุน ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2563

(1) บัตรเงินฝากที่ธนาคารเป็นผู้ออก

บัตรเงินฝาก (Negotiable Certificate of Deposit : NCD) คือ บัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคารให้แก่ ผู้ฝากเงินระยะยาวและมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยตายตัว บัตรเงินฝากจะสามารถแลกเปลี่ยนและนำมาขายต่อในตลาดเงินได้ และมักจะกำหนดมูลค่าไว้ค่อนข้างสูง (ผู้ลงทุนไม่สามารถไถ่ถอนบัตรเงินฝากคืนได้ก่อนกำหนด)

(2) ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้รับรองสลักหลังหรือรับอาวัลหรือตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้สลักหลังหรือรับอาวัล โดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิด (มักใช้เป็นเครื่องมือในการรับประกันการชำระเงินระหว่างคู่ค้า โดยมีธนาคารเข้ามาเป็นตัวกลาง เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับคู่ค้าว่าได้รับชำระเงินคืนแน่นอน)

(3) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคารซึ่งมีใช้รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ออก

นิยามตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2563

ข้อ 2 “ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์และธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นซึ่งประกอบกิจการภายในราชอาณาจักรไทย

“ตราสารแสดงสิทธิในหนี้” หมายความว่า ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้

“หุ้นกู้” หมายความว่า หุ้นกู้ที่มีหลักประกันหรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงหุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝงและหุ้นกู้ไม่กำหนดอายุไถ่ถอน

- หุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ คือ ผู้ถือหุ้นกู้ จะมีสิทธิในการเรียกร้องสินทรัพย์จากผู้ออกตราสารทัดเทียมกับเจ้าหนี้สามัญรายอื่น ๆ และสูงกว่าผู้ถือหุ้นกู้ด้อยสิทธิ ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิและผู้ถือหุ้นสามัญตามลำดับ

- หุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝง คือ ตราสารการเงินที่ผสมระหว่างหุ้นกู้กับตราสารอนุพันธ์ โดยมีลักษณะพื้นฐานเหมือนกับหุ้นกู้ระยะสั้น แต่การจ่ายผลตอบแทนหรือดอกเบี้ยจะอ้างอิงกับราคาหลักทรัพย์ เช่น หลักทรัพย์รายตัว, ตักร้าหลักทรัพย์, ดัชนีหลักทรัพย์, น้ำมัน, ทองคำ, อัตราแลกเปลี่ยน หรืออื่น ๆ ซึ่งมีโอกาสได้ผลตอบแทนที่สูงกว่าตราสารหนี้ทั่วไป แต่มาพร้อมกับความเสี่ยงที่มากกว่า เนื่องจากการผันผวนของราคาหลักทรัพย์

นิตยสารตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส. 24/2562 ลงวันที่ 2 กันยายน 2562

“สถาบันการเงินเฉพาะกิจ” หมายความว่า สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

(4) บัตรเงินฝากหรือใบรับฝากเงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุน หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ซึ่งสถาบันคุ้มครองเงินฝากประกันการชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ย

- บัตรเงินฝาก (Negotiable Certificate of Deposit : NCD) คือ บัตรเงินฝากที่ออกโดยสถาบันการเงิน ให้แก่ ผู้ฝากเงินระยะยาว และมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยตายตัว บัตรเงินฝากจะสามารถแลกเปลี่ยนและนำมาขายต่อในตลาดเงินได้ และมักจะกำหนดมูลค่าไว้ค่อนข้างสูง (ผู้ลงทุนไม่สามารถไถ่ถอนบัตรเงินฝากคืนได้ก่อนกำหนด)

- ใบรับเงินฝากประจำ (Fixed Deposit Receipt : FDR) เป็นตราสารที่ธนาคารออกให้แก่ผู้ฝากเงินเพื่อเป็นหลักฐานการรับฝากเงิน มีระยะเวลาการฝากให้เลือกตามความต้องการใช้เงิน โดยธนาคารจะออกใบรับเงินฝากประจำให้แก่ผู้ฝากตามยอดเงินฝากแต่ละยอด และจ่ายคืนเมื่อครบกำหนดระยะเวลา

รายชื่อบริษัทเงินทุนที่ดำเนินการ ได้แก่ บริษัทเงินทุนแอดวานซ์ จำกัด (มหาชน)

รายชื่อบริษัทเครดิตฟองซิเอร์มี 3 แห่ง ได้แก่

- บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ แคปิตอล ลิงค์ จำกัด

- บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เวิลด์ จำกัด

- บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เอสเบ จำกัด

การคุ้มครองเงินฝาก คือ นโยบายและมาตรการสำคัญของภาครัฐเพื่อให้การคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนผู้ฝากเงินในสถาบันการเงินว่าจะได้รับเงินฝากคืนภายในเวลาที่รวดเร็วหากสถาบันการเงินแห่งใดแห่งหนึ่งประสบปัญหาต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาต

(5) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจเป็นผู้ออกภายใต้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตตามพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจ เพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

พ.ศ. 2540 และตราสารแสดงสิทธิในหนี้สินได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ซึ่งมีเพียง 1 หน่วยงานเท่านั้น โดยออกและเสนอขายหลักทรัพย์ประเภทหุ้นกู้ภายใต้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ของโครงการศูนย์ราชการเท่านั้น คือ หุ้นกู้ที่ออกภายใต้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ของบริษัท ดีเอที เอสพี จำกัด อายุประมาณ 18 ปี ครบกำหนดไถ่ถอนปี 2568

(6) หุ้นกู้ที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

นิยามตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2563

ข้อ 2 “ตราสารแสดงสิทธิในหนี้” หมายความว่า ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้

“หุ้นกู้” หมายความว่า หุ้นกู้ที่มีหลักประกันหรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงหุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝง และหุ้นกู้ไม่กำหนดอายุไถ่ถอน

ตามนิยามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2558 กำหนดตราสารแสดงสิทธิในหนี้ หมายความว่า ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้ที่มีหลักประกัน และหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิเท่านั้น ซึ่งประกาศฯ พ.ศ. 2563 ได้กำหนดเพิ่มเติมจากเดิม คือ ไม่รวมถึงหุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝง และหุ้นกู้ไม่กำหนดอายุไถ่ถอน

- หุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ คือ ผู้ถือหุ้นกู้จะมีสิทธิในการเรียกร้องสินทรัพย์จากผู้ออกตราสารทัดเทียมกับเจ้าหนี้สามัญรายอื่น ๆ และสูงกว่าผู้ถือหุ้นกู้ด้อยสิทธิ ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิและผู้ถือหุ้นสามัญตามลำดับ

- หุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝง คือ ตราสารการเงินที่ผสมระหว่างหุ้นกู้กับตราสารอนุพันธ์ โดยมีลักษณะพื้นฐานเหมือนกับหุ้นกู้ระยะสั้น แต่การจ่ายผลตอบแทนหรือดอกเบี้ยจะอ้างอิงกับราคาหลักทรัพย์ เช่น หลักทรัพย์รายตัว, ตักร้าหลักทรัพย์, ดัชนีหลักทรัพย์, น้ำมัน, ทองคำ, อัตราแลกเปลี่ยน หรืออื่น ๆ ซึ่งมีโอกาสได้ผลตอบแทนที่สูงกว่าตราสารหนี้ทั่วไป แต่ก็มาพร้อมกับความเสี่ยงที่มากกว่า เนื่องจากการผันผวนของราคาหลักทรัพย์

อันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ออกตราสารหนี้ โดยสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Agencies) ที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.)

สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือในประเทศไทยมี 2 แห่ง คือ บริษัททริสเรตติ้ง จำกัด และบริษัทพีทซี เรตติ้ง (ประเทศไทย) จำกัด

เรตติ้ง สะท้อนถึงความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้ของผู้ออกตราสาร สามารถจัดทำได้ทั้งตัวองค์กรและตัวตราสารหนี้ Credit Rating ชั้นดี เช่น AAA

กล่าวคือตราสารหนี้ที่อันดับเครดิตสูง ความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้ยิ่งต่ำ ตราสารหนี้ที่อันดับเครดิตต่ำ ความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้ยิ่งสูง อันดับความน่าเชื่อถือจะถูกแบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ

Investment Grade หรือ กลุ่มน่าลงทุน (AAA ถึง BBB-) และ Speculative Grade หรือกลุ่มเก็งกำไร (BB+- ลงไปจนถึง D)

(7) หน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่รัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้น โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และ อยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) รวมกันแล้ว ต้องไม่เกิน ทุนสำรองของสหกรณ์ และต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ก่อนถึงจะดำเนินการได้

ลงทุนผ่านบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม จำกัด (บลจ.)

กองทุนรวม เป็นการระดมเงินจากผู้ลงทุนรายย่อย โดยการจำหน่ายหน่วยลงทุน โดยจัดตั้ง เป็นกองทุนรวมจดทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) การลงทุน ตามนโยบายการลงทุนที่ บลจ. ได้เสนอ (ผู้ลงทุนไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ)

กองทุนส่วนบุคคล บุคคล/คณะบุคคลหรือนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้ลงทุน มอบให้ บลจ. เป็น ผู้บริหารเงินลงทุนนั้นให้ผู้ลงทุนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการลงทุนร่วมกับ บลจ. (ต้องมีการทำหนังสือ ซึ่งระบุข้อตกลงระหว่างกัน)

ประเภทของกองทุนรวม (แบ่งตามลักษณะการจำหน่ายและไถ่ถอนคืน)

กองทุนเปิด

- เป็นกองทุนที่เปิดขายและรับซื้อคืนหน่วยลงทุนเป็นระยะ ๆ หรือเปิดทุกวันทำการ
- นโยบายการลงทุนเน้นลงทุนในตราสารหนี้ เช่น พันธบัตร หุ้นกู้ ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน และเงินฝากเป็นหลัก การลงทุนมีความเสี่ยงต่ำ มีรายได้ประจำจากดอกเบี้ย มีค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน ประมาณ 1% ของเงินลงทุน กองทุนประเภทนี้เป็นที่นิยมในปัจจุบัน

ตัวอย่างเช่น กองทุนเปิดทหารไทยธนรัฐ กองทุนเปิดกรุงศรีหุ้นปันผล เป็นต้น

กองทุนปิด

- กองทุนรวมชนิดที่ บลจ. ไม่รับซื้อคืนหน่วยลงทุน มีการกำหนดอายุโครงการแน่นอนเปิด ให้มีการจองซื้อหน่วยลงทุนเพียงครั้งเดียวเมื่อเริ่มต้นโครงการ สามารถขายคืนเมื่อครบกำหนดอายุโครงการ เท่านั้น เช่น อายุ 3 ปี 5 ปี

- เน้นการลงทุนในตราสารทุน และส่วนใหญ่จะจดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ราคาขายหน่วยลงทุนสูง/ต่ำขึ้นอยู่กับมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (NAV) เป็นรายวัน (สินทรัพย์กองทุน + รายได้ - ค่าใช้จ่าย)

- เหมาะสำหรับนักลงทุนที่ต้องการผลตอบแทนสูงและยอมรับความเสี่ยงได้สูง ในการลงทุน ต้องพิจารณาเกี่ยวกับระยะเวลาของกองทุนว่าเหมาะสมกับระยะเวลาที่ต้องการหรือไม่ เนื่องจากเป็นการลงทุน ระยะยาวและมีสภาพคล่องในการซื้อขายน้อย ตัวอย่างเช่น กองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง ก

(8) หน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่มีวัตถุประสงค์ในการลงทุนตามมาตรา 62 แห่ง พระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. 2542 “การดูวัตถุประสงค์ในการลงทุนของกองทุนให้ดูจากหนังสือชี้ชวนในส่วน นโยบายการลงทุน”

3.4 กฎกระทรวง การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. 2567

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้การฝากเงินหรือการลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์ เครดิตยูเนียนจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองเงินฝากและเงินลงทุนของสหกรณ์ให้เหมาะสมต่อเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความมั่นคงและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยสรุปได้ ดังนี้

1. กำหนดนิยาม ดังนี้

สหกรณ์ หมายความว่า สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ที่จดทะเบียนประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

หลักทรัพย์ หมายความว่า หลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 25362

หลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ หมายความว่า หลักทรัพย์รัฐบาล หลักทรัพย์รัฐวิสาหกิจ และหมายความรวมถึงหลักทรัพย์ธนาคารแห่งประเทศไทย

รัฐวิสาหกิจ หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548

2. กำหนดกรอบการลงทุน ได้แก่ การซื้อหลักทรัพย์รัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังไม่คัดค้าน การซื้อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ การซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น การซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจ อันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ และฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด รวมแล้วต้องไม่เกินหุ้นเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรอง และจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ก่อน

3. กำหนดหลักเกณฑ์กำกับการกระจุกตัวการลงทุน โดยกำหนดกรอบสัดส่วนการลงทุนในนิติบุคคล โดยสหกรณ์จะสามารถฝากเงินหรือลงทุนในนิติบุคคลแต่ละแห่งได้ไม่เกิน 10% ของหุ้นเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรองของสหกรณ์ แต่จะไม่นับรวมถึงการฝากเงินในชุมนุมสหกรณ์ที่สหกรณ์นั้นเป็นสมาชิกและการลงทุนในหลักทรัพย์ที่ออกโดยรัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทย

4. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ โดยในกรณีที่สหกรณ์ทำการฝากเงินหรือลงทุนอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงฉบับนี้ใช้บังคับแต่ไม่เป็นไปตามกรอบการลงทุน ให้ดำเนินการแก้ไขภายใน 10 ปี และกรณีที่เป็นการฝากเงินหรือการลงทุนของสหกรณ์ในนิติบุคคลแต่ละแห่งที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ยังคงสามารถฝากหรือลงทุนในนิติบุคคลดังกล่าวต่อไปได้จนกว่าจะครบกำหนดตามสัญญาการลงทุนในแต่ละสัญญา แต่ห้ามมิให้สหกรณ์ลงทุนเพิ่มจนกว่าจะมีสัดส่วนต่ำกว่าที่หลักเกณฑ์กำหนด (ไม่เกิน 10% ของหุ้นเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรองสหกรณ์) และในกรณีที่เป็นการฝากเงินหรือการลงทุนไม่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขภายใน 5 ปี

ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องการฝากเงินและการลงทุน สำหรับสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์มีสภาพคล่องทางการเงินสูงและมีการลงทุนตามมาตรา 62 โดยกำหนดให้สหกรณ์ฯ สามารถฝากหรือลงทุนในนิติบุคคลต่อแห่งได้ไม่เกิน 10% ของหุ้นเรือนหุ้นบวกทุนสำรองของสหกรณ์นั้นๆ นั้นแม้ว่ากฎกระทรวงฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้สหกรณ์ฯ ฝากหรือลงทุนในนิติบุคคลต่อแห่งได้ไม่เกิน 10% ของหุ้นเรือนหุ้นบวกทุนสำรองของสหกรณ์นั้นๆ

แต่กฎกระทรวงฯได้กำหนดบทเฉพาะกาลไว้ 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 สหกรณ์ฯที่ฝากเงินหรือลงทุนในนิติบุคคลต่อแห่งเกิน 10 % สามารถจัดทำแผนเพื่อปรับสัดส่วนการลงทุนได้ภายใน 5 ปี และในช่วงแรกของการปรับตัวอาจยังกำหนดแผนให้มีการซื้อเข้าขายออกได้ตามปกติ แต่ต้องไม่เกินยอดเดิมของนิติบุคคลนั้น

กรณีที่ 2 สหกรณ์ที่ลงทุนเกินกว่าหุ้นเรือนหุ้นบวกทุนสำรอง จะมีวิธีการให้เวลาในการปรับตัวในลักษณะเดียวกันกับกรณีที่ 1 ได้ภายใน 10 ปี และสหกรณ์สามารถเพิ่มหุ้นเรือนหุ้นได้ทุกเดือน

ทั้งนี้ เมื่อครบกำหนดสหกรณ์ดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงนี้ไปแล้วภายในระยะเวลา 5 ปี กรมส่งเสริมสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำผลการดำเนินการ และผลกระทบมาพิจารณาว่าสมควร ทบทวนหรือปรับปรุงหลักเกณฑ์อีกครั้งหรือไม่

“สหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งซึ่งมีเงินเหลือ (Surplus) จากการทำธุรกิจกับสมาชิก ควรมีทางใช้ไปของเงินที่ก่อประโยชน์ตอบแทนที่สมเหตุสมผล วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์มิได้เป็นไป เพื่อแสวงหาผลกำไรมาแบ่งปันการลงทุนของสหกรณ์ จึงเป็นเพียงการบริหารสภาพคล่องเหลือจากการดำเนินธุรกิจกับสมาชิกและเครือข่ายสหกรณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์จากภาระต้นทุนทางการเงินของ สหกรณ์เท่านั้น อีกทั้งการลงทุนในตลาดทุนมีความเสี่ยงและความผันผวนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเงินของ สหกรณ์ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อสมาชิกสหกรณ์ จึงจำเป็นต้องออกข้อกำหนดมากำกับดูแล”

3.5 ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการซื้อหุ้นของสถาบันที่ ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2567

1. ความเป็นมาและหลักการ

ระเบียบนี้จัดทำขึ้นภายใต้อำนาจตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางกรอบแนวทางให้สหกรณ์สามารถดำเนินการลงทุนในหุ้นของสถาบันอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รอบคอบ และสอดคล้องกับภารกิจหลักของสหกรณ์ รวมถึงคำนึงถึงความมั่นคงทางการเงินและ ประโยชน์ของสมาชิก

2. วัตถุประสงค์ของระเบียบ

ระเบียบฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้กับสหกรณ์ทั่วประเทศที่มีความประสงค์จะลงทุน ในหุ้นของสถาบันอื่น โดยต้องคำนึงถึง:

- ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
- ความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน
- ความโปร่งใส ตรวจสอบได้
- การบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ

3. สาระสำคัญของระเบียบ

3.1 ประเภทของสถาบันที่สามารถลงทุนได้

- สถาบันที่มีวัตถุประสงค์หรือดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนกิจการของสหกรณ์
- อาจเป็นนิติบุคคล เช่น บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด สหกรณ์อื่น หรือสถาบันการเงิน

เฉพาะกิจของรัฐ

3.2 ขอบเขตของระเบียบ

ระเบียบนี้บังคับใช้กับ การลงทุนในหุ้นของนิติบุคคลภายนอก ซึ่งไม่ใช่สหกรณ์หรือชุมนุม สหกรณ์ แต่เป็นองค์กรที่อาจมีบทบาทช่วยเหลือหรือส่งเสริมกิจการของสหกรณ์ เช่น

- บริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจที่เอื้อต่อสหกรณ์ เช่น ธุรกิจโลจิสติกส์ เกษตรแปรรูป เทคโนโลยีการเกษตร ฯลฯ

- สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐบางประเภท (หากเปิดโอกาสให้ซื้อหุ้น)

3.3 หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุมัติ

- ความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสหกรณ์

- ฐานะทางการเงินมั่นคง (พิจารณาจากงบการเงิน รายงานผู้สอบบัญชี)
- มีการวิเคราะห์ความเหมาะสมด้าน ความเสี่ยงและผลตอบแทน
- มีมติอนุมัติจาก ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ อย่างชัดเจน
- มีเอกสารประกอบครบถ้วน เช่น แผนการลงทุน รายงานการวิเคราะห์ความคุ้มค่า
- ผ่านความเห็นชอบของ คณะกรรมการดำเนินการ และ/หรือ คณะกรรมการการเงินและ

การลงทุน

- ไม่เป็นการลงทุนในลักษณะเก็งกำไรหรือเกินขอบเขตภารกิจของสหกรณ์

3.4 เงื่อนไขด้านการบริหารความเสี่ยง

- ต้องมีหลักฐานว่า สหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอ
- ห้ามลงทุนเกินสัดส่วนที่กำหนดในระเบียบว่าด้วยการเงินของสหกรณ์ (เช่น ไม่เกิน 10%

ของทุนสะสม)

- ต้องไม่มีหนี้เสียสะสมเกินเกณฑ์มาตรฐาน (หนี้ค้างชำระเกิน 12 เดือน)

3.5 นายทะเบียนสามารถ “ไม่อนุมัติ” ได้ หาก:

- เห็นว่าสหกรณ์มีฐานะไม่มั่นคง
- ผู้บริหารไม่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการลงทุน
- ไม่มีระบบติดตามประเมินผลที่ชัดเจน
- พบว่าเป็นการลงทุนเพื่อเก็งกำไรโดยไม่ตรงกับภารกิจของสหกรณ์

4. ความสัมพันธ์กับกฎหมายอื่น

- พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 43/1 ว่าด้วยการลงทุนของสหกรณ์
- ระเบียบว่าด้วยการเงินและบัญชีของสหกรณ์ ว่าด้วยสัดส่วนการลงทุน
- ระเบียบว่าด้วยการบริหารความเสี่ยง ที่ควบคุมการอนุมัติลงทุน
- กฎหมายตลาดทุน/หลักทรัพย์ หากเป็นการซื้อหุ้นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด

5. ประโยชน์ของระเบียบนี้

- ควบคุมการลงทุนให้เป็นไปอย่าง โปร่งใส มีธรรมาภิบาล
- ลดความเสี่ยงจากการลงทุนในกิจการที่ไม่เกี่ยวข้อง
- คุ้มครองผลประโยชน์ของสมาชิก
- สนับสนุนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ให้ยั่งยืน

6. ตัวอย่างการลงทุนที่เข้าเกณฑ์

- สหกรณ์ออมทรัพย์ของหน่วยงานรัฐ ลงทุนใน หุ้นของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

การเกษตร (ธ.ก.ส.)

- สหกรณ์เกษตรในจังหวัด ลงทุนใน บริษัทแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ที่ช่วยให้สมาชิกขายสินค้าได้ราคาดีขึ้น

7. ตัวอย่างที่อาจไม่เข้าเกณฑ์

• สหกรณ์ไปลงทุนในธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการของตนเอง เช่น บริษัทรถยนต์, อสังหาริมทรัพย์เพื่อเก็งกำไร ซึ่งแบบนี้อาจไม่ผ่านการอนุมัติ เพราะมีความเสี่ยงและไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของสหกรณ์

8. ข้อควรระวังในการนำไปปฏิบัติ

- ต้องตรวจสอบว่า สถาบันเป้าหมายมีความมั่นคงหรือไม่
- หลีกเลี่ยงการลงทุนในกิจการที่มีผลตอบแทนไม่แน่นอนหรือเสี่ยงสูง
- การลงทุนควรสอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยการเงินและการบัญชีของสหกรณ์ด้วย
- หมั่น ประเมินและติดตามผลการลงทุนอย่างสม่ำเสมอ

9. ประเด็นข้อสังเกต

• ระเบียบนี้ช่วยปิดช่องโหว่ในการนำเงินของสมาชิกไปลงทุนในลักษณะเสี่ยงหรือเก็งกำไร

• แต่การตีความคำว่า “ธุรกิจที่เอื้อต่อสหกรณ์” ยังเปิดกว้าง ต้องอาศัยดุลยพินิจของนายทะเบียนเป็นสำคัญ

• สหกรณ์ต้องพัฒนาศักยภาพด้านการวิเคราะห์การเงินและการบริหารพอร์ตการลงทุนให้มากขึ้น

แผนการประเมินความเสี่ยงของการลงทุนในหุ้น

หมวดความเสี่ยง	รายละเอียด / วิธีการประเมิน	แนวทางควบคุมความเสี่ยง
1. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง	วิเคราะห์กระแสเงินสดของบริษัทที่ลงทุน หากมีหนี้สินระยะสั้นสูง อาจมีปัญหา ชำระคืนผลตอบแทน	พิจารณาจากงบการเงิน 3 ปี / ตรวจสอบเครดิต
2. ความเสี่ยงด้านกิจการ	ธุรกิจมีความผันผวน เช่น ขึ้นกับราคา สินค้าเกษตร/การเมืองหรือเศรษฐกิจ มหภาค	ตรวจสอบการกระจาย ความเสี่ยง / สินค้าแปรรูป
3. ความเสี่ยงด้านกฎหมาย	ธุรกิจอาจมีข้อพิพาทด้านกฎหมาย หรือขัดต่อระเบียบของ กรมส่งเสริมสหกรณ์	ตรวจสอบสถานะ ทางกฎหมายและใบอนุญาต
4. ความเสี่ยงด้านผู้บริหาร	ผู้บริหารไม่มีประวัติการดำเนินงาน ที่มั่นคงหรือเปลี่ยนบ่อย	ขอประวัติย้อนหลัง / ตรวจสอบการเปิดเผยข้อมูล
5. ความเสี่ยงด้านผลตอบแทน	ลงทุนแล้วไม่ได้รับผลตอบแทน ตามเป้าหมายหรือขาดทุนสะสม	จัดทำเกณฑ์การประเมิน ROI / Exit Strategy

ROI (Return on Investment) คือ ตัวชี้วัดทางการเงินที่ใช้ในการประเมิน ผลตอบแทนจากการลงทุน เมื่อเทียบกับต้นทุนที่ใช้ไป

ความสำคัญของการจัดเกณฑ์การประเมิน ROI:

- ใช้เปรียบเทียบทางเลือกการลงทุนหลายทาง
- ตัดสินใจว่าควร “ลงทุนต่อ / ปรับกลยุทธ์ / ถอนการลงทุน”

- ควบคุมความเสี่ยง
- วัดประสิทธิภาพของผู้จัดการเงินทุน

ตัวอย่างเกณฑ์ประเมิน ROI สำหรับสหกรณ์:

- ROI มากกว่า 5% ต่อปี → อยู่ในระดับน่าพอใจ
- ROI น้อยกว่า 2% ต่อปี → ควรพิจารณาทบทวนหรือถอนการลงทุน
- ROI ติดลบ → เสี่ยง ควรมี Exit Strategy

Exit Strategy (กลยุทธ์การถอนการลงทุน) คืออะไร

Exit Strategy คือแผนการออกจากการลงทุนอย่างมีกลยุทธ์ โดยไม่ให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรหรือพอร์ตการลงทุน

เหตุผลที่ต้องมี Exit Strategy:

- ป้องกันการขาดทุนรุนแรง
- เตรียมพร้อมในกรณีตลาดเปลี่ยนแปลง
- ปรับโครงสร้างพอร์ตการลงทุนตามสถานการณ์
- รักษาสภาพคล่อง

ตัวอย่างกลยุทธ์ Exit:

- ขายหลักทรัพย์คืนในช่วงที่ราคาสูง
- กำหนด “จุดขาย (Target Price)” และ “จุดตัดขาดทุน (Stop Loss)”
- หากเป็นหุ้นกู้ → รอครบกำหนดไถ่ถอน หรือขายในตลาดรอง
- สำหรับกองทุน → มีกำหนดเวลาหรือเงื่อนไขการถอนที่ชัดเจน

แหล่งความรู้

กรมส่งเสริมสหกรณ์. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562

กรมส่งเสริมสหกรณ์. ประมวล คำสั่ง ระเบียบ และข้อกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์. คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง การออกตั๋วสัญญาใช้เงินสำหรับสหกรณ์ พ.ศ. 2554

กฎกระทรวง. การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. 2567

ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ. เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2563

สำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. พระราชบัญญัติ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

สำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. กฎเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. (คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์)

สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน. ทฤษฎีการลงทุน

สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย. การจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

กรมส่งเสริมสหกรณ์. การบริหารเงินลงทุนของสหกรณ์อย่างมั่นคง